श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३ (SEM-6)	**प्रश्नपत्रम् – ७**	गुणाः - ७०
विषयः – साहित्यम्	**CE-3.6.11**	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २५/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – साहित्यदर्पण (परिच्छेद ८-९-१०)	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**अधोलिखितेभ्यः कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत ।**	०८
	(१) क्वचिद्दोषस्तु समता मार्गाभेदस्वरूपिणी । अन्यथोक्त गुणेष्वस्य अन्तः पातो यथायथम् ॥ (२) अर्थव्यक्तिः स्वभावोक्त्यालङ्कारेण तथा पुनः । रसध्वनि गुणीभूतव्यङ्ग्यानां कान्तिनामकः ॥ (३) क्वचित्तु वक्त्राद्यौचित्यादन्यथा रचनादयः ।	
प्रश्नः -२	**अधोलिखित कस्यचिदेकस्य उत्तरं लिखत ।**	०८
	(१) गुणालङ्कारयोः भेदप्रदर्शनपूर्वकं गुणं लक्षणं प्रतिपाद्यताम् । (२) रीतिः कतिविधा ? किञ्च तासां लक्षणम् ? सोदाहरणं प्रतिपादयत ?	
प्रश्नः -३	**द्वयोः टिप्पणीं लेख्या ।**	०४
	(१) ओजगुणः (२) लाटीरीतिः (३) गुणलक्षणम् (४) पाञ्चालीरीतिः	
प्रश्नः - ४	**अतिलघूत्तराणि लेख्यानि । (केवलं पञ्चैव)**	०५
	(१) साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति ? (२) साहित्यदर्पणस्य कर्ता कः ? (३) विश्वनाथमतेन कति गुणाः ? (४) अष्टमपरिच्छेदे कति कारिका सन्ति ? (५) अष्टमपरिच्छेदे कति कारिका सन्ति ? (६) अष्टमपरिच्छेदस्य नाम किम् ? (७) "लताकुञ्जं गुञ्जन्" इति कस्योदाहरणम् ? (८) नवमपरिच्छेदे कस्य विवेचनमस्ति ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**अधोलिखितेभ्यः कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत ।**	०८
	(१) अनुप्रासः शब्दसाम्यं वैषम्योऽपि स्वरस्य यत् । छेकोव्यञ्जं सङ्घस्य सकृत्साम्यमनेकधा ॥ (२) दृश्यन्ते स्वचिदारोव्याः श्लिष्टाः साङ्गेऽपि रूपके । (३) प्रकृतं प्रतिपिध्यान्यस्थापनं स्यादपह्नुतिः ॥	
प्रश्नः -६	साहित्यदर्पणानुसारेण उपमालङ्कारस्य भेदाः सोदाहरणं लिखत । अथवा	०८

	विभावना-विशेषोक्तिः मध्ये भेदं प्रदर्श्य सोदाहरणं लिखतु ।	
प्रश्नः -७	**द्वयोः टिप्पणी लेख्या ।**	०४
	(१) लाटानुप्रासः (२) रूपकम् (३) उत्प्रेक्षा (४) अनन्वयः	
प्रश्नः -८	**अधोलिखितेषु एकैकवाक्येन उत्तरं ददातु । (पञ्चैव)**	०५
	(१) छेकानुप्रासस्य का वृत्तिः ? (२) केशः काशास्तबक विकासः इति कस्योदाहरणम् ? (३) सर्वस्वं हर सर्वस्य त्वं भवच्छेदतत्परः । अत्र श्लेषो अस्ति न वा ? (४) शब्दश्लेषस्य कति भेदाः ? (५) किम् यमकम् ? (६) अपह्नुतेः का वृत्तिः ? (७) उत्प्रेक्षायाः कति भेदाः ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**अधोलिखितेभ्यः कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) समासोक्तिः समैर्यत्रकार्यलिङ्गविशेषणैः । व्यवहार समारोपः प्रकृतेऽन्यस्य वस्तुनः ॥ (२) पूर्वं पूर्वं प्रति कारणत्वेन परं परम् । स्थाप्यतेऽपोह्यते वा चेत्स्यात्तदैकावली द्विधा ॥ (३) अङ्गाङ्गित्वेऽलङ्कृतीनां तद्वदेकाश्रयस्थितौ । सन्धिग्धत्वे च भवति सङ्करास्त्रिविधः पुनः ॥	
प्रश्नः -१०	**कस्यचिदेकस्य उत्तरं ददातु ।**	०८
	(१) निदर्शना-दृष्टान्तयोः मध्ये भेदं प्रदर्श्य सोदाहरणं प्रस्तूयत। (२) सङ्कर-संसृष्टिः मध्ये भेदं कृत्वा सोदाहरणं लिखत ।	
प्रश्नः -११	**टिप्पणी कार्या । (एकस्य)**	०२
	(१) विरोधः (२) कारणमाला	
प्रश्नः -१२	**अतिसंक्षेपेण द्वयोः उतरं ददातु ।**	०२
	(१) विरोधालङ्कारस्य का वृत्तिः ? (२) "न तज्जलं यन्न सुचारुपङ्कजम्" इति कस्योदाहरणम् ? (३) संसृष्टि-अलङ्कारस्य का वृत्तिः ? (४) दशमपरिच्छेदे कति अलङ्काराः सन्ति ?	

***